

Kort introduktion til Konfirmandsalmebogen

Du har tilsyneladende anskaffet et klassesæt af Konfirmandsalmebogen og er klar til at gå i gang. Vi håber, at du og konfirmanderne vil få godt udbytte af arbejdet med salmerne.

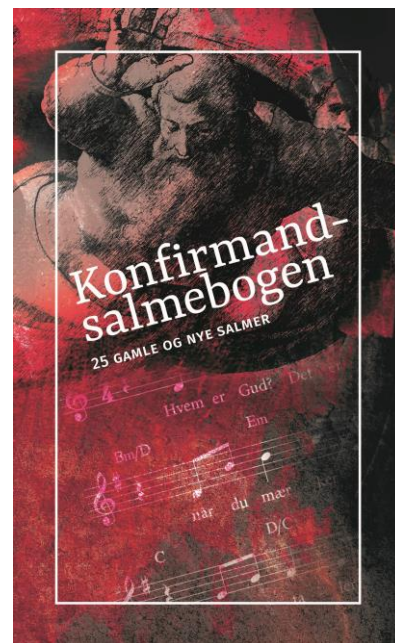
Bag salmebogen og dette materiale ligger den forestilling, at man med stort udbytte kan grave et spadestik dybere i salmerne sammen med konfirmanderne. Mange af os præster er i mange år halset gennem et større antal salmer med det formål at lade konfirmanderne stifte bekendtskab med så mange salmer som muligt. Vi ønsker, at man i stedet arbejder i dybden med f.eks. 15 -20 salmer i løbet af konfirmationsforløbet.

Det er også vores overbevisning, at man ikke kan undervurdere det håndgribelige: At konfirmanderne med Konfirmandsalmebogen får deres helt egen bog, som bliver en følgesvend gennem de måneder, I har sammen. Når konfirmanderne efterhånden skriver noter, kommentarer o.l. i bogen, får de et tættere forhold til bogen og dermed også (bevidst eller ubevidst) til salmerne og det, salmerne handler om.

Konfirmandsalmebogen og dette materiale er lagt til rette, så man kan arbejde mere eller mindre intenst med de enkelte salmer, ligesom man kan vælge at lade salmerne fylde mere eller mindre i konfirmationsforløbet.

- Den mindste model er, at lade konfirmanderne synge fra bogen i konfirmationsforløbet, at give dem bogen med ved konfirmationen og bede dem udfylde lidt her og der, når de har tid. Det er fint.
- Den lidt mere omfattende model kan bestå i, at man indleder konfirmandsamværet med en andagt med en salme eller to, og at man bruger lidt tid på at gennemgå f.eks. den ene af de to salmer.
- Ønsker man at bruge endnu mere tid på salmerne, kan man af og til afsætte en hel 'lektion' eller dele deraf til at fordybe sig i enkelte salmer eller temaer med udgangspunkt i salmerne.
- Den mest ambitiøse model er at lade salmerne være den røde tråd i forløbet. Det kan lade sig gøre med stort udbytte, idet salmerne er tilrettelagt, så de dækker både centrale dele af kirkeåret og de mest væsentlige emner og temaer i konfirmationsforberedelsen.

Denne korte vejledning giver dig tips og råd til det overordnede arbejde med Konfirmandsalmebogen, mens den mere omfattende undervisningsvejledning giver indføring og yderligere inspiration til arbejdet med de enkelte salmer.

Indhold

Indhold	2
Sådan kommer du i gang.....	2
- Med bogen	2
- Med at synge	3
Fem trins guide til at komme i gang med 'I østen stiger solen op'	4
Læs mere.....	5
Salmer til det samlede forløb – de enkelte salmer og deres sammenhæng.....	5
De tre morgensalmer	5
Aftensalmen	6
De to høstsalmer.....	6
De to adventssalmer	6
Den ene julesalme.....	7
Vinter og faste	7
De tre påskesalmer	7
Pinse og sommer.....	8
Gud og skaberværket.....	8
De tre Jesus-salmer	9
Kirken	10
Dåb og konfirmation	10
Tro.....	10

Sådan kommer du i gang...

- Med bogen

Når I skal i gang med at bruge Konfirmandsalmebogen første gang:

- Giv konfirmanderne en bog og lade dem skrive navn på bagsiden.
- Giv dem fem minutter til at bladre i bogen.
- Bed dem om at læse de første relevante sider, side 9 og 14.
Støt eller læs med de konfirmander, der har svært ved at læse.
- Uddel derefter skriveredskaber og lade dem udfylde de første sider: 8 samt 10-14.

Forberedelse: Bed konfirmanderne medbringe et pasfoto eller vær klar til at tage sådanne, der kan printes ud til den følgende gang. Tag også et holdbillede, der kan klistres ind på side 11. Sørg for at have lim, sakse og skriveredskaber klar.

- Giv konfirmanderne god tid til at udfylde de nævnte sider, hjælp de konfirmander, der måtte have svært ved at skrive selv og sæt god tid af til en efterfølgende samtale om det, de har læst og skrevet.
- Sørg gerne for i løbet af de første timer at bruge tid på at læse Fadervor og Trosbekendelsen op. Man kan tage indledende snakke om oversættelsesudfordringen, om at lære udenad, om trosbekendelsen, men væsentligt er det især, at man giver de to centrale, kristne tekster en forankring i bogen, de sidder med mellem hænderne.

- Med at synge

De fleste præster har nok gjort sig den erfaring, at hvis sangen ikke kommer godt fra start, så bliver det et langt og udfordrende år, rent sangmæssigt.

Det er forskelligt, hvordan det skal gribes an, for nogle steder synger konfirmander glad og gerne, mens de andre steder næppe rigtigt kommer til det. På nogle hold kan der være et par korsangere eller FDF'er der allerede kender en del af salmerne, mens kendskabet andre steder vil være lig nul.

Vores erfaring er, at man bør begynde med den salme, som de kender allerbedst nemlig 'I østen stiger solen op', som da også står som den første salme i Konfirmandsalmebogen. Allerede den anden eller tredje gang kan man gå videre og inddrage flere salmer, f.eks. de høstsalmer, der som regel vil passe på opstartstidspunktet. Hvis bare konfirmanderne får lov til at komme godt i gang med en fornemmelse af at kunne være med, så vil du også lettere kunne give sig i kast med nye og sværere salmer.

Man kan med stor gavn sætte en eller flere af de indledende lektioner af til at synge, tale om og arbejde med salmer. På den måde bliver der lagt et godt fundament for sangen, som bliver til glæde hele resten af forløbet. Sørg gerne for at organist og kirkesanger er med og lad dem mærke jeres sangglæde. Det smitter.

Hvis ikke man har organist til rådighed, så kan man finde klaverakkompagnement på nettet (man får link og password ved køb af classesæt), eller man kan købe det på CD (wav-format) eller på et memory-stick (mp3-format).

Man kan også alliere sig med den lokale skole og musiklærerne der. Igen er 'I østen stiger solen op' valgt, da den næppe vil møde megen modstand, fordi den vil blive opfattet mere som kultur-kanon end som kristen forkyndelse.

Fem trins guide til at komme i gang med 'I østen stiger solen op'

1. Man kan indlede med blot at synge den uden for mange ord f.eks. i forbindelse med en indledende andagt. Lad de enkelte, der har behov for det, fnise af uden at kommentere det. Lad præst og gerne andre voksne synge med, så konfirmanderne oplever sangglæde og reel, hørbar sang. Og gør gerne klart at det ikke er nødvendigt med en særlig fin sangstemme for at synge salmer. ALLE kan være med. Det handler mere om fællesskab end om skønsang, når vi sidder ved siden af hinanden på kirkebænken. Og når alle piper med, kraftigt eller stille, bliver det samlet til en fest, der kan løfte taget.
2. Efter andagt eller andet kan man indlede 'lektionen' at varme konfirmanderne op, både kropsligt og mentalt. Man kan begynde med at læse vers 1 op sammen i kor et par gange. Man kan endda godt slippe af sted med at opfordre dem til at gøre det så højt som muligt, uden at det stikker af, fordi det er 'larm indenfor rammerne'. Når man har læst første vers op nogle gange, er man i gang med at kunne det udenad, og man kan da lægge bøgerne væk.
3. Klap rytmer, for at få deres kroppe i gang og for at igangsætte en spejling. Præst, organist eller en anden voksen (med en smule rytme i kroppen), klapper en enkel rytme og beder konfirmanderne om at gentage. Rytmerne kan efterhånden blive mere avancerede, men sørg for at alle hele tiden er med. Her er der også plads til udad-reagerende drenge ☺.
Til sidst kan man klappe fraserne i salmen, en linje af gangen. Så har konfirmanderne rytmen inden i kroppen, uden at de rigtigt har opdaget det.
4. Sig derefter salmen højt, igen skiftevis med konfirmanderne, en linje af gange. Nu med lidt mere rytme og melodi end før. Man betoner de trykstærke stavelser og klan også lade tonen bølge en smule, så der kommer lidt mere krop med, end ved den blotte oplæsning: "i ØSTen STiger SOLen op / den SPREDer GULD på sky"...etc.
5. Nu kan man – gerne med klaverledsagelse – synge en linje af gangen.
Lav eventuelt lidt stræk-ud-øvelser eller grimmasser først for at få gang i krop og ansigt. Lad dem række tunge, lad dem spidse mund, lad dem ælte deres eget ansigt. Gå gerne foran med et godt eksempel. Lav gerne en "grimheds-konkurrence": Hvem kan se dummost ud?
Derefter er I klar til at synge: Den eller de voksne synger for, en linje af gangen, og lader konfirmanderne gentage. Derefter kan man synge et vers sammen. Sørg for at lege lidt videre, ved f.eks. at lade drenge og piger synge en linje skiftevis e.l.

Idéen bag disse enkel øvelser er at lege salmen ind, så konfirmanderne ikke kommer til at opleve præstationsangst eller følelsen af at skulle optræde.

[Vi vil senere lægge videoer op på hjemmesiden med disse øvelser]

Læs mere

På Salmedatabasen.dk findes du på siden 'Artikler' flere artikler om dette at synge med konfirmanderne.

- Ole Bjerglund Thomsens har skrevet artiklen "Hvad virker? – Erfaringer og tanker om at synge nyt med konfirmander". Find den her: <http://syngnyt.dk/onewebmedia/Hvad%20virker%20-%20erfaringer%20og%20tanker%20om%20at%20synge%20nyt%20med%20konfirmander.pdf>
- Lars Nymark har skrevet en artikel med den sigende titel: Salmer og konfirmander. Find den her: <http://syngnyt.dk/onewebmedia/Salmer%20og%20konfirmander.pdf>
- Se også Martin Hornstrups artikel om at introducere menigheden for nye salmer. Den kan i sin tilgang også være god at have med i baghovedet. Find den her: <http://syngnyt.dk/onewebmedia/Ny%20salmer%252C%20Ja%20%E2%80%93%20men%20hvordan.pdf>

Salmer til det samlede forløb – de enkelte salmer og deres sammenhæng

Som nævnt kan salmerne være en rød tråd gennem hele konfirmationsforløbet. Ja, de vil nok være det, hvad enten vi anstrenger os for det eller ej, for konfirmanderne vil møde masser af salmer i konfirmandstuen og i kirken. Derfor kan man lige så godt gøre sig tanker om, hvordan salmerne bedst kan understøtte forløbet og de pointer og elementer, man gerne vil gøre til bærende.

Vi præster sammensætter hver især vores konfirmationsforløb på egen vis. Nogle bruger undervisningsmateriale hver gang, andre gør det aldrig. Men salmerne er som regel en fast bestanddel, og det kan de i særdeleshed være med Konfirmandsalmebogen.

Vi vil i det følgende kort skitsere lidt om tankerne bag vores salmevalg med henblik på et forløb med konfirmanderne, der strækker sig fra august/september til april/maj måned.

De tre morgensalmer

De tre morgensalmer er gode at lære i begyndelsen af forløbet. De vil være kendt af mange, og konfirmanderne vil formentlig møde dem i gudstjenesten om søndagen. Det kan man som præst helt bevidst også sørge for, at de gør i begyndelsen af forløbet.

1. 'I østen stiger solen op' er uden tvivl den mest kendte salme i Danmark, og den vil være kendt af langt de fleste konfirmander. Den er desuden let at gå til og har ikke mange knaster. Den kan foldes ud i en enkel symbol-tale om solen som billede på Gud og Kristus, og man kan lade konfirmanderne få en første berøring med det kristne symbol- og billedsprog.

2. **'Se, nu stiger solen af havets skød'** rummer mere dybde end den første morgensalme, fordi den også har kontrasten – mørket – med. De fleste konfirmander kan forholde sig til Knudsens mørke og vemod, og alle konfirmander vil mærke tyngde og skønhed i såvel tekst som melodi.

3. **'Den signede dag med fryd vi ser'** udfolder yderligere morgen-perspektivet ved at inddrage frelses-historien, skabermagt, lovsang, livsforløbet i evigheden. Desuden bruges den mange steder til konfirmationer, og mange konfirmanders bedste- og oldeforældre vil have brugt salmen til deres egen konfirmation og vielse engang.

Aftensalmen

4. **'Du, som har tændt millioner af stjerner'** kan man f.eks. bruge på konfirmandlejren, i klubben eller til aftenandagten, men den rummer også sammenstillingen af tak og bøn, og den bruges ofte ved begravelser, så også af den grund er den god at lære konfirmanderne. I forlængelse af salmen er der mulighed for at skrive en aftenbøn, så det tema kan også inddrages.

De to høstsalmer

Høstsalmerne (med mere) ligger fint placeret i de indledende måneder af konfirmationsforløbet, da de knytter an ved naturen, det cykliske, historien og overleveringen. De kan give anledning til at tale om landbosamfund, traditioner og konfirmation i gamle dage.

5. **'Du gav mig, o Herre, en lod af din jord'** er ikke bare en høstsalme men også en salme om tak, kald og stand. Den kan således knyttes sammen med den snak om identitet ('Hvem er jeg'), som man ofte har i den indledende fase af konfirmationsforløbet. I forlængelse af salmen kan konfirmanderne reflektere over deres eget liv, og hvordan de håber, at det vil forme sig. Dette kan give anledning til spændende drøftelser om værdier, drømme, egne evner og mangel på samme.

6. **'Nu falmer skoven trindt om land'** er efterår og høst, men det er også taknemmelighed, vemod, begravelse og bordbøn, så salmen rummer mange elementer. Den kan synges, blot fordi den er relativt kendt og uomgængelig, eller man kan arbejde med den.

De to adventssalmer

Hele to salmer er rettet mod december/adventstid, hvor de kan synges massivt, også fordi de hver især rummer yderligere aspekter.

7. **'Vær velkommen, Herrens år'** handler om advent og forberedelsestid men også om kirkeåret og mødet mellem fortid, nutid og fremtid. Den rummer hele kirkeåret i sine fire vers.

8. **'Blomstre som en rosengård'** er en tung, gammel sag og alene den lange ordforklaringsliste vidner om dette. Alligevel var vi ikke i tvivl om, at salmen skulle med, også fordi den kan give anledning til at tale om

forventning og forjættelser og dermed bruges til at introducere Jesu samtid, de gammeltestamentlige skrifter og de messianske forventninger.

Den ene julesalme

9. 'Det kimer nu til julefest'.

Det var ingen nem sag at afgøre, hvilken eller hvilke julesalmer, vi skulle medtage i samlingen. To ting blev afgørende for, at vi kun valgte en: 1) Konfirmanderne har ret beset fri, når det er jul. og 2) De vil alligevel møde mange flere end denne ene, når det er jul, også salmer der er endnu mere kendte end denne. Vi har valgt netop denne salme, fordi den rummer både julenats begivenhed og den for Grundtvig så typiske kobling til vores nutid. Den har en tone af ufortyndet juleglæde og –budskab og er ikke behæftet med associationer til dårlige film, kommercielle fiduser og børnegudstjenester.

Vinter og faste

10. 'Guds nåde er en vintergæk' knyttes ofte til fasten, fordi den eksplicit nævner fastetiden, men en egentlig fastesalme er der ikke tale om. Alligevel var det nærliggende at vælge den til en salmemager årstid, når vi nu også gerne vil introducere Simon Grotrian særegne billedsprog. Det er særdeles givende at slippe konfirmanderne løs i Grotrians vilde billedunivers, og vi oplever ofte, at man der får andre konfirmander i tale end dem, der hurtigt kan svare rigtigt i andre sammenhænge. For at understrege denne pointe har vi også givet mulighed for, at man i forlængelse af salmen kan tegne lidt.

Brug eventuelt salmen som afsæt for at tale om metaforer, poesi, 'virkelighed' og fortolkning. Man kan eventuelt sætte sig ind i Grotrians univers ved at læse Louise Højlund's artikel om Grotrian på <http://syngnyt.dk/onewebmedia/H%C3%B8jlund%20om%20Grotrian.pdf>

De tre påskesalmer

Påskan er overmåde vigtig (også) i et konfirmationsforløb, og det var svært at vælge tre salmer her.

De to første gav næsten sig selv, men der var flere andre, vi også gerne ville have haft med, og disse salmer kan man jo inddrage på egen hånd. Vi foreslår et par stykker herunder.

Påskesalmerne kan naturligvis synges og bruges enkeltvis, men de kan også indgå i et samlet påskeforløb, f.eks. på en konfirmandlejr eller på en temadag, eventuelt sammen med skolen. Mange skole-kirke tjenester har forløb om påske, som man eventuelt kan knytte an ved.

11. 'Hil dig, Frelser og Forsoner' er et stort konfirmandhit, og hvor det nok i høj grad skyldes melodien (se, om I kan sælge den til konfirmanderne på Laubs melodi...), så rummer teksten også en kraft og århundreders dybde og indsigt. Det kan konfirmanderne mærke.

Læs gerne den udførlige introduktion til denne salmes historie og baggrund i gennemgangen af de enkelte salmer på 'Undervisning'-siden.

12. Påskeblomst! hvad vil du her? handler om påskemorgen og opstandelsen med også om ydmyghed og undseelighed der alligevel er stærkest til sidst. Grundtvigs eget liv kan inddrages, og det samme kan Jesus liv, der fra fødsel til og med død og begravelse var præget af ydmyghed.

13. Opstandelsen er lige her betoner, at opstandelsen ikke bare var en fortidig begivenhed, eller noget vi har i vente, men at der er tale om en Guds kraft, vi kan møde, også her og nu. Konfirmanderne har nemt ved at leve sig ind i de beretninger, der ligger bag de enkelte vers og påsken bliver på den måde både håndgribelig og erfaringsnær.

Vi har ikke medtaget salmer til skærtorsdag og således heller ikke egentlige nadversalmer.

Vi havde overvejet DDS218 'Krist stod op af døde', som den oldkirkelige proklamation og ikke mindst en salme, der er venlig overfor de svagt læsende. Endvidere overvejede vi DDS 249, Hans Anker Jørgensens 'Hvad er det at møde...', fordi den rummer et katalog af bibelske historier, men den er nok alligevel for tung for konfirmanderne.

Savner man disse eller andre salmer, kan man vælge at klæbe dem ind på de disponible pladser efter de 25 aftrykte salmer.

Pinse og sommer

14. I al sin glans nu stråler solen. Både pinse og sommer vil ofte ligge efter det egentlig konfirmationsforløb, og vi har af samme grund fravalgt DDS 725, 'Det dufter lysegrønt af græs', som ellers ejer mange kvaliteter. Vi har dog valgt at fastholde denne salme, da den så smukt kobler sommer med Ånd og så eksemplarisk viser Grundtvigs evne til at gøre netop dette. Da man under alle omstændigheder skal omkring både pinsen og Helligånden med konfirmanderne, kan det næppe gøres uden denne salme.

Gud og skaberværket

De fire følgende salmer kan bruges til samtaler om, hvem og hvad Gud er.

Den første drejer sig om Gud skaberen, den næste kan siges at handle om Guds mangfoldige åbenbaringsformer (gudsbilleder) og de sidste to om Guds væsen i mødet med mennesker: At han er den givende, elskende, tilgivende. De to sidste af de fire salmer kan således også bruges som afsæt for en snak om, hvad luthersk-evangelisk kristendom er.

15. Op, al den ting, som Gud har gjort kan bruges til samtale om undren, taknemmelighed og ikke mindst den første trosartikel og skaberværket i det hele taget. Man kan eventuelt redegøre for den bibelske skabelsesberetning, i det flere af skabelsens elementer indgår i salmen (græsset, fuglene, fiskene. Man kan også (ikke mindst med udgangspunkt i vers 2) tale om forskellige former for skabelsesberetninger, herunder den naturvidenskabelige.

En alternativ salme, man kan inddrage til forundringstemaet og kosmologien er Hans Anker Jørgensens

salme 'Usynlige', som har en særdeles konfirmandegnet melodi af Caroline Borello Lerhce, om som kan findes i Salmedatabasen.

16. Hvem er Gud? Alene salmens titel – det indledende spørgsmål som hele salmen er ét langt svar på, gør salmen til yderst relevant. Med Erik Sommers ligefremme melodi er der potentiale til et ægte konfirmand-hit, også på konfirmationsdagen. Salmen rummer flere bibelske referencer, og alene i kraft af de mange forskellige svar på salmens spørgsmål, er den nærliggende til samtaler om ikke bare gudsbilleder, men også kristologi og efterfølgelse. Efter salmen er der plads til at supplere med egne gudsbilleder og forklaringer.

17. Du tar mig som jeg er. I denne salme formår Sten Kaalø at formulere det lutherse grundsyn i én, kort sætning, med et udgangspunkt som konfirmanderne i den grad kan forholde sig til. Nok alle konfirmander er meget optaget af at blive accepteret, som dem de er... også i den proces de står midt i, hvor de selv er i gang med at finde ud af, hvem det er, de er. Salmen har mange billeder og bibelske referencer og med denne salme og den følgende er der god anledning til at dvæle ved Martin Luther og det lutherske.

18. Den Mægtige finder vi ikke. Salmen har det samme ærinde som den foregående: At formulere det lutherske på nudansk i en let forståelig form. Vi tænker, at hvis bare konfirmanderne kan lære denne og den foregående titel udenad, så har de fået meget med sig. Salmen handler om bevægelsen *fra Gud til os*. En bevægelse og en passiv modtagelse, som vi møder i barnedåben, i nadveren, i salmerne og der, hvor Gud er på færde.

De tre Jesus-salmer

De tre følgende salmer handler om Jesus og kan anvendes samlet eller hver for sig. De to første benytter sig af et tonesprog, som for nogle præster og organister muligvis vil være et par årtier for sent på den, men det er salmemelodier, som konfirmanderne hurtigt kan tilegne sig og holder af. Det er også meget værd. Den første salme betoner frelseshistorien, den anden Jesu solidaritet med de mennesker, han mødte og den tredje efterfølgelsen. Det kan give mening at sætte god tid af til at arbejde med alle tre salmer, idet man, sammen med anførte bibelsteder, kan komme godt omkring i Jesus-historien.

19. Du kom til vor runde jord rummer en koncentreret beskrivelse af Jesu liv, og den er samtidig en bekendelse, fordi hvert vers slutter med, at vi synger: "Jesus, du min Herre". Med inddragelse af bibelstederne kan man lave drama og mange andre ting ud fra salmen.

Vers 1 handler om julen og Jesu barndom.

Vers 2 handler om Jesu dåb og de mange mirakler, han udførte.

Vers 3 handler om Jesu død, og vers 4 handler om Jesu opstandelse.

20. Se, hvilket menneske kan bruges til at besvare spørgsmålet: Hvem var Jesus og hvad gjorde han og sagde han? Det er i selv interessant at sætte konfirmanderne til at finde de bibelsteder, som versene henviser til. Som med den foregående salme er der rig mulighed for at genfortælle, tegne, dramatisere eller på anden måde præsentere de bagved salmen liggende beretninger kreativt for hinanden.

21. Herre, du vandrer forsoningens vej handler om den vej, Jesus gik og var, og om den vej vi – som kirke og hver især – skal prøve at gå. Det handler om efterfølgelse i det store og det små, historisk og nu. Det

handler om spørgsmålet WWJD? – What would Jesus do? Og med afsæt i den 'Vidste du...?', der følger efter salmen, kan man også tale om de forskellige former for efterfølgelse, som historien har budt på.

Kirken

22. Nu bede vi den Helligånd kan bruges til at få greb om de lidt luftige størrelser fællesskab, tro, kirke og Helligånd. Vi har haft en egentlig pinsesalme ('I al sin glans..') men her er der mere tale om Åndens frugt, og det kan føre til spændende samtaler om, hvad tro og trospraksis er og kan være.

Dåb og konfirmation

Blandt disse sidste salmer i Konfirmandsalmebogen finder vi et par stykker, som man med godt udbytte kan tage fat i sidst i forløbet. Både de to om dåb og konfirmationen og den sidste om troen. Der vil da være tale om begivenheder og begreber, som konfirmanderne gerne skulle være nogenlunde fortrolige med, og ikke mindst Johansens salme vil være et nærliggende valg til den store dag.

23. Sov sødt, barnlille står i salmebogen i afsnittet 'trøst og fred' og er således ikke en dåbssalme, selvom den ofte bruges i forbindelse med dåben. Dog kan den knytte dåben med livet og minde konfirmanderne om, hvad dåben var og betyder. Det er en af de salmer med fyldig ordforklaring, og således også en salme hvorved man kan dykke yderligere ned i det kristne billed- og symbolsprog.

24. Vi kommer til din kirke, Gud er en salme skrevet til konfirmationsdagen, men den peger også videre, både tilbage og frem. Den peger tilbage på dåben og den peger ind i fremtiden, hvor døren stadig står åben. Det er fint at have en salme som denne, der i et enkelt sprog og uden at kræve for meget arbejde kan sige vigtige ting om, hvad det er, der har fået præst og konfirmander til at bruge over et halvt år sammen.

Tro

25. Troen er ikke en klippe peger ind i de videre trosrefleksioner, som konfirmanderne gerne skulle tumle med, også resten af livet. Langt de fleste konfirmander ville kunne forholde sig til en tro, der også kan rokkes, anfægtes og virke skrøbelig, men det er vigtigt at understrege, at det er vores tro, der er skrøbelig, ikke troens *grundlag*: Kristus som klippen. I øvrigt kan man jo også som præst udfordre salmens præmis og erklære sig uenig. Blot har vi fundet, at salmen er god (også i sit tonesprog) til at sætte en vigtig samtale i gang om tro.

Vær også opmærksom på undervisningvejledningen til de enkelte salmer